

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 korona.
Negyed évre . . . . . 2 korona. — Egyes szám ára 4 fillér.
A külön kiadásokat előfizetőink ingyen kapják.

A háború tartama alatt megjelenik szükség szerint.

Felolós szerkesztő:

Szentkötölnai OSEH ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Székelység könyvnyomdája, hová előfizetési díjak, hirdetések, cserélpéldányok küldendők. Hirdetési díj előre fizetendő.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Ne higgyen a polgárság a rémhíreknek:

A hadjárat eddigi folyama alatt már ismételen bejagzóldott, hogy a hazatérő sebesültek elbeszélései nyomán a legképtelenebb rémhírek terjedtek el a polgári társadalom körében. Bejagzóldott az is, hogy a harctérről hazajövők elbeszélései nem csupán a tényekre szorítokznak, hanem igen sok oly részletet tartalmaznak, melyek csak is megbízhatatlan hallomásokon, avagy a fölizgatott fantázia rémképein alapulhatnak.

A dolog természete hozza magával, hogy ezek a koholt rémhírek annál nagyobbra nőnek, minél több szájon mennek keresztül és így igen alkalmasak arra, hogy a polgárság körében nyughatatlanságot és rémületet okozzanak. A cs. és kir. hadtestparancsnokság megkeresésére polgári hatóságaink már megtették a szükséges intézkedéseket, hogy az ily rémhírek terjesztői elnyerjék méltó büntetésüket. A honvéd állomás parancsnokság is minden intézkedést megtett arra nézve, hogy gátat vessen az ily hírek terjedésének és szükségét látja annak, hogy a polgárság megnyugtatása céljából egyes dolgokra a közfigyelmet felhívja.

Mindenekelőtt megfontolandó az a körülmény, hogy az a sebesült katonaa harc-

ternek csak egy igen kis területét pillant-hatta át és csupán arról lehet tudomása, a mi a közvetlen közelében történt.

Valósággal nevétséges dolog tehát, a mikor egyes hazatérő közlegények és altisztek egész ezredek, zászlóaljak és hadosztályok megememmisítéséről számolnak be.

A mai modern harcászati elvek szerint az egyes csapatok oly óriási nagy arcvonal kiterjedésében harcolnak, hogy teljes lehetetlenség azt egy olyan embernek áttekinteni, aki maga is bent a rajvonalban harcol. Például egy gyaloghadosztálynak a minimális arckiterjeszése a harcban 3—4 kilométer. Milyen kis pont még egy század is egy ilyen óriási vonal keretében. — Hat még így ilyen kicsiny egy egyetlen közlegény.

Ha figyelembe vesszük továbbra még azt is, hogy csapataink dombos vidéken, erdőkkel, tanyákkal stb. borított terepen harcolnak, amely terepen tehát az áttekintés igen nehéz, ugy könnyen beláthatjuk, hogy nemcsak egy közlegény, de még egy ezredparancsnok sem tekintheti át az egész harcteret, hanem csupán annak egy kis részét. A magasabb parancsnokságok a harc alatt kiépített telefon utján kapják meg a vezetéshez szükséges értesítéseket, illetve jelentéseket s így még ezek sincsenek abban a helyzetben, hogy a harctér valamenny-

nyi pontjain lejátszódó eseményeket azonnal áttekinthessék.

A legnagyobb óvatossággal kell tehát fogadnunk minden hírt, melyet a sebesültek hoznak magukkal. Még oly dolgokban is óriási tévedések fordulhatnak elő, melyeket pedig az illető tényleg láthatott, mert közvetlen közelében zajlottak le. Legutóbb előfordult például az, hogy egy zászlóaljparancsnok tisztí szolgája, illetve lovásza a harcban megsebesült s a mikor megérkezett állomáshelyére, egy erdélyi városba, azt állította egész határozottsággal, hogy ő szemlélte láta, a mikor a zászlóaljparancsnokát egy ellenséges gránátövedék darabokra tépte széjjel.

Ezen állítással szemben az volt az igazság, hogy az őrnagy tényleg alig néhány lépéssnyire a lóvászóló a földre bukkott és néhány ember keresztül gázolt rajta, de semmiféle komolyabb baja nem történt és egyáltalában meg sem sebesült.

Alig tételezhető fel, hogy nevezett lóvász szándékosan akarta volna megreméltetni gazdájának egész családját, hanem inkább arra kell gondolnunk, hogy a csata zajában kimerült ember felizgatott képzeletében jelent meg az a rémkép oly élesen hogy azt utólag mint tényt adta elő.

Például az orosz-japán háboruban számos esetet jegyeztek fel, melyekben az

A „SZÉKELYSÉG“ TÁRCÁJA.

Tatár-rabok. *)

Írta: tarcsafalvi Pálffy Aladár. — (Folytatás)

Együtt volt már a kis csapat halálra is készen, várva az Udvarhely felől közeledő tatárokat. Egymást biztatva, szent hittel, erős elhatározással és forró hazaszeretettel fogták kezükben ősi kardjukat. Átszellemült arcra! Istembe vetett hittel várták ez ellenség támadását.

Porfelleg száll Szentmihály felől, közelednek a tatárok.

— Hallják Kegyelmetek. Gyórfy Péter uram Fenes felől kiseserenél át oldalba támadja a veres darabontokkal. Kegyelmed Tarcsafalvi Mihály uram Kodács felől én pedig egyenesen Kobátfalvának megyek — szóló Pálffy György.

Messziről, távol fekvő falukról hallszik a vészharang kongása s a menekülőknél halálkiáltásai, Rugonfalva, Siménfalva égő házainak füstje s lángja látszik a messze távolból.

Kadács felől hangzik az ütközés zaja s hallszik Tarcsafalvi Mihály biztató szava: Rajta székelj, rajta.

Fegyver ropog, a kard csattog, de nem so-

*) Mint tatár-rabok haltak el. Nem lehetett soha kiváltani.

kaig, mert a Rez felől új tatár csapat ront a maroknyi székelyre, s mire Pálffy György és Gyórfy Péter oda érkeznek kis csapatukkal, Tarcsafalvi serege meg van semmisítve, vagy rablancra fűzve már.

Mint a förgött rontanak a tatárookra Kobátfalvánál, de győzelemre nincs remény.

Ott hullanak el egymás mellett a Sylvesterek, Tarcsafalviak, Pálffyok, Imreffyek, Kovácsok stb. Ott vannak eltemetve Kobátfalváról Tarcsafalvára vezető út mellett balról. Százados tölgy nőtt sirjuknak, hogy a késő utódoznak hirdesse rendíthetetlen hazaszeretettüket. Piheven véresen. Elhulltak, elvesztek szó nélkül, fájdalom nélkül, lelkükben híven a hazáért vertek. Honi föld röge domboral sirjuk fölé, honi földbe porlik el a szív s nem messzi idegenben, nem messze a Fekete tenger partján, mint rabnak.

Es a szegény asszonyok, kik a tarcsafalvi ódon templom százados falai közé menekültek a vallásba mertek vigasztalást.

A tatárok közelédtére egy szível-lelékkel, Istembe helyezett végzetetlen bizalommal énekeltek: „Te benned biztunk eleitől fogva, Uram Téged tartottunk hajlékunknak.”

Aztán védtek magukat, a hogy gyenge női kartól telik. De hiába tulnyomó az ellen.

Mind kevesebb és kevesebb ajakról hangzott a fölszól:

„Te voltál és Te vagy az erős Isten, és Te megmaradsz minden időben.”

A nehéz cserefa-ajtó óriási robozással betörök a s még elők is a tatárok fegyvereinek ostek áldozatul, Istennek ajánlván lelküket. Uram legyen meg a Te akaratod. Aztán ott hagyták a tatárok őket, hogy az erdőbe menekültek és megmaradtak temessék el a templom deszka padazata alá.

Férfiak s nők, Nyikóvölgyének színe, virága elhullott, vagy rablancra van fűzve már. Ott álltak a szegény rabok ziháló mellél, ökölbe szorult kézzel, büszke daccal. Ezeket elvitték a messze Krimiaiba az örök kínzásnak szomorú országába. El sem búcsúzhattak szereteteiktől, ha ugyan ettek még, viték, sok érdek székelyt elhugyoltak akkor. Szegény Tarcsafalvi Mihály és Imre István is fogságba jutott. El sem búcsúzhattak feleségeiktől, gyermekeiktől, csak hajtották előre s ha faradtak néha s nem tudtak a tatárok lovaival émi bizony a korbácsos végig vágta k szegényeken.

S ok türték hazájukért jaj nélkül s szenvedtek sziveikben panasz nélkül hazájukért és szeretteikért.

Ruhátlan, rongyosan érkeztek Krimiaiba, hogy barnok módjára eladják őket.

— Hallja Kegyelmed Tarcsafalvi uram, innon

ilyen rémlátások valóságos pánikot idéztek elő. —

Pontos és megbízható híreket tehát csakis a hadvezetőségünk útján nyerhetünk, mert ott futnak össze a nagy küzdelem összes szálai, úgy hogy a helyzetet csakis a hadvezetőségünk láthatja teljesen tisztán. Minden polgárnak hazafias kötelessége tehát, hogy a legnagyobb és legszólább bizalommal legyen eltelve hadvezetőségünk nehéz és felelősségteljes célirányos működése irányában. A hadvezetőség időrövidre közzéteszi hivatalosan mindazokat a híreket, melyeket a hadítottok megszerztek és a további sikereink veszélyeztetése nélkül csak publikálhat.

Várja tehát mindenki türelemmel ezeket a pontos és megbízható híreket és ne üljön fel mindenféle megbízhatatlan elbeszéléseknek és rémregéknek.

Nekünk nincs szükségünk arra, hogy hamis hírekkel vezessük félre az országot, mint az ellenségeink teszik, mert a mi oldalunkon van az igazság hatalmas fegyvere és az Ur Isten segítségével, mellyel a biztos győzelem útján feltartóztatlanul előre haladunk.

Nagy tettekhez, nagy lelkesedés és határtalan önbizalom szükséges! Tartsa tehát minden polgár szent kötelességét, hogy a hamis és rémhírek terjesztőit hallgatásra bírja, mert lelketlen, hazafiatlan és kártékony dolgot művel az, aki ahelyett, hogy a felkésedést fokozná, azt valóságilag megölni igyekszik demoralizáló, hamis és megbízhatatlan hírek terjesztése által.

Alakítsuk meg a Vereskereszt egylet Csikszeredai fiókját!

Városunk polgármestere a közönséghez máis napon a következő felhívást intézte:

többé szabadulás nincsen, itt töltjük életünket s hinni fogjuk az okát s túrni a sok talpverést, mint Györfly Péter — szólott Imre István.

— Ne gondoljon Kegyelmed saját nyomorúságára. Vajjon mit csinálnak otthon, ha ugyan még élnek a mi asszonyaink? Ha élnek bizon mondom nem hagyunk minket tatár-raboknak. Isten legyen nekik oltalmuk és segédelmük.

— Halláé? Vajjon Pálffy úrrammal mi történék, mert hogy engem a Konyha-patakába beszoritának s a tatár oldalamba döfte lándzsáját, tovább nem tudom mi történe?

— Nem tudja Kegyelmed? Ő is ott esék el. Mikor látta, hogy végünk van a vezérre rohanat széles pallosával, de egy tatár hátulról levágá s most ott pihen a többivel valóhal. Nyugasztalja meg az Isten haló porában is.

— Nézze Kegyelmed, annál a veres sátor nál milyen ismerős embereket látok!

— Az ám beste tatárja! No nézze az a Pálffy úram két unokája István és András.

— Te hitetlen gyaur! Ordít egy török szolgáló végig vágva Imre István hátán — reád alksznak előre.

— Aldja meg az Isten Tarcsafalvi úram, engem immár visznek, ha valaha vissza kerül szép hazánkba, mondja meg az enyéimnek, hogy Isten tudja hol egy szegény rab vagyok — szóló Imre István könnyes szemmel.

Többet nem szólhatott Tarcsafalvi sem. Ő is elvitték másfélre.

Eladták Jászvásáron őket s kit erre, kit arra szét vitték a szegény magyar rabokat.

Évek, hosszú évek teltek el azóta. Csak néha hallottak hírt, szomorú, az újonnan érkezett raboktól. S ha kiváltottak valakit attól izentek, vagy küldötték haza levelet.

(Folyt. köv.)

Felhívás és kérelem. Alakítsuk meg a Vörös Kereszt Egylet Csikszeredai Fiókját! Az egylet célja: a háboruban megsebesült, vagy megbetegedett harcosok ápolásának és támogatásának segítése; a rokkant katonák és a háboruban elesett harcosok hátrahagyott családtagjainak segélyezése.

Célja továbbá az egyletnek rendkívüli szerencsétlenség esetén a szűkölködőket segélyezni s egyáltalában közhasznu tévkenységet teljesíteni minden emberbaráti irányban.

Az egylet tiszteletbeli, alapító, rendes és rendkívüli, egy női, mint férfi tagokból áll.

Alapító tag lehet mindenki, aki az egylet céljaira legalább 40 koronát, mint alapítványt fizet.

Rendes tag, aki vagy egyszersmindenkorra legalább 20 koronát, vagy hat éven át évenként 2 koronát fizet az egylet pénztárába.

Rendkívüli tag az, ki hat éven át évenként legalább 1 koronát fizet az egylet pénztárába.

Az egyesületi fiók megalakulásához legalább 10 alapító, vagy rendes tag jelentkezése szükséges.

A mostani időben nem szükség sokat magyarázni, hogy ezen jótékony egyesület megalakítására milyen nagy szükség van.

Ép azért felhívom és felkérem városunk nagyérdemű hazafias közönségét nemre való tekintet nélkül, hogy f. hó 15-én d. u. 3 órákig az egylet megalakítása végett a városháza tanácskozási termében tartandó alakuló gyűlésen minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek. Csikszereda, 1914. évi okt. hó 1.

Dr. Ujfaluasi Jenő,
polgármester.

Miniszterelnökségisajtóiroda távirata

Elfogott szerb zászlóalj.

Budapest, okt. 2. Hivatalos jelentés, kiadott okt. 2-án. Szerbiában lévő csapataink 2 napi támadó harcban állának, offenzívánk eddig mindenütt erősen elsáncolt és drótsövényvel védett állásokban elhelyezkedettellenséggel szemben lassan, de eredményesen halad előre. Bosznia egyes részére a szerb és montenegrói katonák, valamint irreguláris csapatok által nyugtalanított részeken megtisztítást erősen megkezdjük. Ezen közben tegnap egy teljes szerb zászlóaljat bekerítettünk, lefegyvertünk és hadifogságba szállítottuk. A 40. honvéd hadosztály megsemmisítéséről terjesztett Szerb állítás a szerbek elég énként fantáziájának utólagos bizonyítéka. Ez a hadosztály, amint arról a Szerbeknek a legutóbbi napokban ismételtlen alkalma volt meggyőződni, a legjobb állapotban a harcvezetésben van és ép úgy, mint Visegradon a legutolsó hét harcában is részt vett.

Jelentés néhány kolerás megbetegedésről.

Budapest, okt. 2. A budapesti tudósítókban illetékes helyről érkezett: Elejét vándorló koleráról szóló minden túlzott hírreztetésnek, elismerésre méltó nyíltsággal nyilatkoznak arról, hogy a ko'erában szenvedő orosz seregekkel küzdelemben álló katonáink soraiiban fellepett a kolera és orosz

hadifoglyok és saját sebesültjeink hazaszállítására révén felütötte fejét több helyütt az országban. Azonban konstatálják illetékes helyről azt is, hogy a betegség befolyása a legtöbb esetben kedvező. A járvány enyhének mondható és hadseregünk általános egészségügyi viszonyai aggodalomra nem adnak okot. Az ország egyes helyein eddig csak Pest, Nógrád, Heves, Zemplén, Bereg Szabolcs, Békés, Transzein és Szeben megejben, valamint Nagyváradon, Komáromban és Újvidéken konstatáltatott 1—1 megbetegedés, Budapestben össze-vissza 15, amiből látható, hogy csak szorványos esetekkel állunk szemben, amelyek seholy járvány-szerűen ragályos jelleget nem öltöttek és az orvosi karnak, hatóságoknak és nyközőnségnek öntudatos működése mellett nem is ölthetnek.

A franciák sikertelen defenzívája.

Berlin, okt. 3. A nagy vezérkar közli: A főhadiszállásról jelentik 10 óraker. Hadiseregünk nyugati szárnya a franciáknak ismételt átkarolási kísérletét elhárította. Royetól délre a franciák állásaikból ki vannak űzve. A harc vonal közepén a helyzet változatlan maradt. Argonesekben előnyomolt csapataink délfelé való előnyomulásukban lényeges előnyöket vívtak ki.

A Maasról keletre a franciák Touból érlelyes északi támadásokat intéztek ellenünk, amelyeket súlyos veszteségeket okozva nekik visszavetettük.

Autwerpen öt erődjé elesett.

Autwerpen előtt a Pouvre St. Catherine erődöt és Toroweldet, Redoutot a téréközi művekkel együtt tegnap délután 5 óraker rohammal bevették. A Vadhen erőd körül van zárva a Termonde nyugatra kitolt fontos erőd birtokunkban van.

Az oroszok készülnek Suwalki visszahódítására.

A keleti harcsczíntéren ugylátszik orosz erőknék a Njemenen át Suwalki kormányzóság ellen való vonulása közöttöbön áll.

H I R E K.

— Prémét a katonáknak! Fölkértek a következő sorok közlésére: Vitéz katonáinknak, főként az északon harcolóknak, az eddigin kiív csakhamar egy új ellenséggel, az északi himdgel fog kelleni szembeállniok. E küzdelem szint oly erős lesz mint az elő ellenséggel való harc, de ebben az íthon maradtok is részt vehetnek, segíthetnek. Ép ezért az áldozatkészségnek már is annyi íelet tanúsító magyar társadalomhoz fordultunk. A hadsereg jól el van látva, de mivel az éltető melegből sohasem lehet elég, ezennel felkérjük a közönséget, hogy **ami nélkülözhető új, vagy ócska premes holmija van, azt katonáink számára küldje be a Hadsegélyező hivatalhoz Budapest, IV. Váci utca 38. E küldeményeket és csomagokat a posta teljesen díjtalanul szállítja. — Bundát, karmantyut, bekecsét, sapkát, kesztyűt, prémgalléri stb., a Hadsegélyező Hivatal mindig szívesen fogad és a szükséghez képest felhasznál és átdólgoztat. Ez a jó szivektől jövő jó meleg áján dék lesz vitézeinknek a legkedvesebb. Az országos hadsegélyző bizottság ruházati albizottsága nevében: Pekár Gyula.**

— Imádkozzunk a hadbavonultakért! cím alatt mágyta el a sajátot egy nagy külső kiállásban, mint tartalmában nemesen egyszerű imádságos könyvecke több kiváló egyházi író tollából. A könyvecke csupa olyan aktuális imádságot tartalmaz, amilyenek egyetlen imakönyvben sem találhatók. Különösen kiemeljük belőle a kassai püspök és herceg Eszterházy Nádor

gyönyörű imáját, azonkívül a jegyesek, szülők, gyermekek, özvegyek stb. könyörgéseit a hadi-hatalomunkért. — A szép, lendületes magyarsággal írott könyveske tiszta jövődelmet a Vörös Kereszt Együletnek és a Kath. Királyságnak áldozta a kiadó: az Élet irodalmi rész. társ. az ima-könyv ára 20 fillér s megrendelhető minden könyveskereskedőnél.

— **A MÁV téli menetrendje.** A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon a jelenlegi rendkívüli viszonyok folytán í. évi október hó 1-én új menetrend nem lép életbe, hanem a folyó év május hó 1-én életbeléptetett nyári menetrend érvényben marad. Egyelőre a személyforgalom csak korlátolt mértékben, az állomásokon kifüggesztett hirdményekkel felsorolt vonatokkal tartatik fenn, melyeknek menetrendje az 1914. évi május hó 1-től érvényes menetrendhirdetményekből vehető ki.

A falvak védősancái.

A nagy városok díszes palotáinak műkincesinek védelmére acélpáncélos betónfalas erődöket emelnek de vajjon mi védelmezi meg a falvakat? Vagy talán a falu nemszoros védelmére? Igaz ugyan hogy a falvakban több a duzzadó öserő amely legbecesebb a háborúban több a harc-készség és kevesebb az idegesség, de azért a falvakat sem szabad védtelenül hagyni. Adjuk meg a falunak is ami a falut megilleti. A falu legnagyobb jelentősége békében az hogy táplálja a várost, most háboru idején pedig még a harc-ol katonákat is a falu látja el elegendő, jelentősége tehát csak fokozódott, így kétszeresen megilleti a védelmet.

Nem betonfalak és páncélok mégcsak mozsárgyú után sem áhítoznak hanem olyan védősancok után amelyek biztosítják hogy a falu betöltheti ezután is nagy hivatását. Béke idején ezrelék járunk a vándor apostalok, akik hirdetik az ökszerű gazdálkodás igét. — Fizelett és önkéntes tanítók oktatják a népet arra hogyan kell a földet fölzántani, megtrágyálni, hogyan kell az állatokat gondozni megbecsülni és élel-ni prédálni, most azonban ezek a tanító mestere k nem láthatók sehol helyettük csupán szürke miniszteri rendeletek prédikálják, hogy: te pedig falu népe szánts-voss, hogy legyen mit aratnod.

Szép dolog egy-egy rendelet kétségtelenül de még szebb volna, ha akadna minden faluban egy-két ember, aki a rendeleteket megmagyaráz-na s megtaníttatja a népet arra, hogy kell a rendeletet végrehajtani. Egy szó, mint száz ne vonjuk el a falu népét az idén se a gazdasági tanácsadókat, ne fosszunk meg a falut a gazdasági fejlődés lehetőségétől s akkor a falu fokozottabb mértékben fogja betölteni nagy és nemcsa hivatását.

Egyetlen védősanc azonban nem elég a falu népének. A háboru nemhogy अपaszította volna, hanem megokasította azok seregét akik mindig mindenütt és mindenkin nyérészködni akarnak. Különösen a falu népe szenved ettől a seregtől. Bár merre járunk is az országban, szomorúan kell tapasztalunk, hogy a kenyérmagvakon kívül nincs ára semminek, és a földművelő nép a nyomot árak dacára szinte esztelenül prédálja minden becses holmiját. Nincs ára a gyümölcsnek a baromfinak. Más esztendőbe ilyenkor már körülbelül tudunk mi les a bor ára, most a bor vásárló ügyelőkön olyan nevetéses árakat kínál-nak mintha főző esztendőre egész ország egész francia-pezsőt akarna fogyasztani.

Vannak hiszékeny emberek akik azt mondják hogy az árucsökkenésnek a pénzühiány az oka. Itt vajjon mi okozta a pénzühiányt? Hiszen eddig hadiadó kivételéről még nem hallottunk, a pénzühínek még nem vitte el senki.

Kétségtelen hogy a mezőgazdasági termékek árucökkenésnek előidézésében része volt annak a nyomott hangulatnak is, ami háboru idején szinte természetesen ráféksszik minden országra, azonban az is bizonyos, hogy ezt a nyomott hangulatot éppen azok szítják a legnagyobb mer-tékben, akik a termelő és fogyasztó között állanak. Az elősídeknek az a serege, amelyek olcsón akar venni, hogy aztán két házzal odább drágan eladhasson, terjeszti a rosz hirt s teszi nyo-

motta a hangulatot. A városi nép minden órában kap frissüzságot tele bimbókat és hál "Istennek igaz hírekkell. A falvak népeihez nehezebben jut el a nyomtatott betti így a képzelete csak azoknak a messziről jött idegeneknek meunde-mondáiból táplálkozik, akik a hihardást üzletészere használják. Ezek ellen tehát okvetlenül kell tenni valamit a falu érdekében. Kiirtani őket — tudjuk jól — nem igen lehet, de ha békében vigyázunk arra és hatóság intézkedésekkel akadályozzuk meg, hogy a falvak népet ki ne uszoráskál, hogy a földművelő nép értékes dolgait potom pénzén el ne haeresolják, úgy háboruban is szükség volna a mostaninál radikálisabb intézkedésre. Adjának az illetékes tényzők alkalmat a mező gazdasági termékek kedvezőbb értékesítésére. Ezzel megvonhatjuk a falunak második védősancát, amivel aztán az erősítési vonalak átörhetetlenebbek lesznek mindenféle acellánál és beton falnál.

A haza.

Vannak fogalmak, amelyeket egykor nem ismertek, ma pedig szenteknek tartanak és van-nak ismét olyan fogalmak, amelyek valamikor szentek voltak, az utóbbi időben azonban háta-suk, fényük, erejük meggyengült. Ilyen fogalom volt a legutolsó hetekig a haza.

Üres szó volt, amely már csak politikai életben és hazafias vezércikkeben szerepelt. — Azok az idők, amikor a haza érdekében, a haza szeretetében lángoltak az emberek, örökre el-múltának látszottak. A gazdasági élet fejlettsége, a nemzetközi összeköttetések és vonatko-zások, amelyek az egyes nemzeteket és orszá-gokat szorosan egymáshoz fűzték, szinte elle-jeltették mindenkivel a haza fogalmát. A távol-ságok megszűntek, az országhatárok elmosódtak, egy nagy kozmopolita állammak látszott az egész nagy fejverkező világ. Magyarok letele-pedtek Francia országban és existenciát terem-tettek maguknak. Angol vállalkozók dolgoztak Nemetszágban és mindenkin az volt a ha-zája, ahol élt kerestek, dolgoztak.

Igy volt ez még néhány hét előtt. És hogy állunk ma. Ma a haza csodaszép ideálja teljes fényben ég újra előttünk. Mint a mesebeli phö-nixmadár, szebben, ragyogóban kelt ki ham-vából!

Ma mindenki érzi, hogy mi a haza? Ma mindenki érzi, hogy valahova tartozik, hogy van egy föld, amelyet szeretni kell, hogy van egy föld, amely életet ad, van egy állam, amellyel megvél.

A haza üres fogalomtól ismét erős, hatalmas valósággá vált. Vége a kozmopolitizmusnak vége a nemzetköziségért való rajongásnak, egyszerre mindenki érzi, hogy van hely, a hová tartoznia kell.

A nagy világlétfordulásban, amit ez a há-bo-ru előidézett, érdekes és megfigyelésre érdemes, tanulságos jelenség volt, mint váltak ki az egyes népjajok az idegen nemzetekből, — hogy csatlakozzanak, ahhoz a testhez, ahhoz a nemzethez, a hazához, amelyhez tartoztak és tartoznak.

Ha semmi egyéb haszna nem lesz ennek a nagy katalizmának, mint az, hogy ha a fogalmat ismét méltó pieszataljárja állította, már az is nagy eredmény.

Különösen örülhetünk ennek mi magyarok akiket a politikai viták és harcok viatában megbontottak. Politikai szempontok és célok lebe-gtek a szemünk előtt mindeddig és ellejtettük, hogy hazatiainak kell elősorban lennünk, — s csak aztán lehetünk politikusok.

Ez a helyzet ma megváltozott. Ma minden politika leirteltett. Ma csak egy politika van: a haza védelme, megörzése, megmentése.

A haza nagy és komoly feladatokat ró most mindenkin és nincs ember, aki ezeket a feladatokat ve vállalna teljes szívvel-lélekkel, és aki a reaeső bármily súlyos kötelességeket ne teljesíteni komolyan.

A haza minden előtt! Ez a hatalmas, — mely mondas most új életre kelt, belészke-tet magát a szívünkbe és átíttatta a lelkinket.

Az új, fiatal generáció már egyáltalában nem törődött azzal, hogy mi is a haza és most ez a nagy ránszakadt katasztrófa újra és újra mélyen beleléste lelkünkbe, hogy:

A nagyvilágon e kívül
Nincsen számóra hely.

Aranyat vasért!

Leltárjegyzék a „Csikvármegyei Augusztai gyors-segély alap” központi ügyvezető bizottságához beküldött arany- és ezüst ékszerek, tárgyak és készpénz adományokról:

1. Vákár P. Arthur és neje lapszerkesztő Gyergyószentmiklós, 1 drb. kék óves arany-gyűrű, 1 pár kék türkisz köves arany fülbevaló, 1 drb. arany gyűrű. 2. László Mária magázó-nő Csiksomlyó, 1 drb. arany melltű, 9 drb. gyé-mánt követ, 1 drb. arany gyűrű, 2 drb. gyé-mánt követ és 1 drb. zöld követ. 3. Krausz Mi-hályné földirtokosnő Csikszentdomokos 30 K készpénz. 4. Maraschky Róbertné törv. bírja neje Csikszereda, 1 drb. hajjonatu karperec, rajta egy öt gránatköves csattal és 2 drb. arany jegygyűrű 5. Maraschky Erna tvr. bíró leánya Csikszereda 1 drb. ezüst láncból készült karkötő, 3 drb. ezüst lüggővel, 1 drb. arany nyakkendőtű egy kis gyémánt követ. 6. Szopos Domokosné ven-dégos neje Csikszereda, 1 drb. arany jegygyűrű 7. Kovács Andrásné magázó-nő Csiksomlyó, 1 drb. arany rövid női óralánck. 8. Bocskor Béláné főügyész neje Csikszereda, 2 drb. kézélogomb, 1 drb. nagy ezüst pecsénye-viila. 9. Szlávics Ferencné tanár neje Csikszereda, 1 drb. jegygyűrű 1 drb. arany medálion, kék zománcolt virággal. 10. Epstein Izidorné kereskedő neje Csikszereda 1 drb. női gyűrű, 3 drb. gyönggyel. — 11. Glaszner Jakabné főrabói neje Csikszereda, 1 drb. női gyűrű. 1. vereskő, 1 gyöngy és egy gyöngy-ház betét. 12. Blum Jakabné kereskedő neje Csikszereda, 1 drb. arany női gyűrű, piros kö-vel, mármaros gyémántokkal körülve. 13. Végli Istvánné tanácsos neje Csiktaplota 1 drb. rövid női óralánck. 14. Bánhidy Gyuláné tvr. bíró neje Csikszödög, 1 drb. arany női lánck, karperec, 1 drb. arany pecsét gyűrű, kő nélkül, monogrammal, 1 drb. női arany gyűrű, egy vör-ros kő és 5 drb. kis gyönggyel. 15. Szász La-josné megyei főjegyzőné Csikszereda, 4 drb. ezüst ótartoó, 5 drb. ezüst késpállo, 4 drb. ezüst nyelci viila, 3 drb. ezüst viila nyél.

16. Tompos Karolyne urno, csikcsicsói lak-
kós gyűtőiven Csikcsicsoról adoztak: Zakar-
ias Gerőné 1 cimerek kő nélküli arany pecsét-
gyűrű és egy pár nagyobb arany fülbevaló és
egy pár kisebb fülbevaló, Miklósi Mici 1 drb. arany
jegygyűrű. — Miklósi Antalné 1 drb. női arany
gyűrű 2 kis zöld követ, egy női arany gyűrű
négy kis türkiszkövel, Lakatos Karolyne 1 drb.
arany női gyűrű, 1 drb. lenegyémántnak látszó
kövel, Buzás Jozseline 1 drb. női arany melltű,
három kis türkisz ékkövel, özv. Kelemen Józsefné
1 drb. férfi arany gyűrű, egy pár arany fülbe-
való, Buzas Bertá 1 dro. női arany gyűrű,
vörös követ, Buzas Albertné 1 drb. női arany
gyűrű kis gyöngyökkel és 2 drb. vörös és egy
drb. zöld követ, Györfy Vilma 1 drb. női arany
lancgyűrű, Kelemen Mariska és anyja 1 drb. női
arany gyűrű, 1 világos zöld követ, 1 fél fülbe-
valóval, Tompos Karolina 1 pár arany fülbe-
való, Szebeni Vilma 1 pár arany fülbevaló és 1
arany jegygyűrű, Szenkovic Antalné 1 női arany
gyűrű, melyből 3 kő hiányzik, Tompos Erzi
1 pár arany fülbevaló és egy női arany gyűrű,
melyből a kő hiányzik, Lakatos Elekne 1 vé-
kony nyakbavaló arany lánck, rajta egy kis arany
kereszti és szívvel, Tompos Karolyne 1 női arany
gyűrű kö nélküli, egy pár fülbevaló 1—1 gyöny-
szögletes követ, Tompos Julianna 1 női arany
gyűrű két kis zöld kő és egy gyöngyszemmel,
1 pár női arany fülbevaló.

17. Karda Gyuláné Csikszereda, 1 arany

gyegyűrű, 1 női arany pecsétyűrű fehér kővel, egy ezüst medálion, egy ezüst eltört karkötő. 18. Karda Lajosné Csikszereda, 1 ezüst női arany szelence, 1 arany jeggyűrű és 1 női arany gyűrű két kis zöld kővel, a harmadik hiányzik. 19. Özv. Endes Józsefné ezredes neje Csikszent-simon 20 K középszn, 20. Veres Elekné kereskedő neje Csikszereda 1 arany női lánc karperec sárka és fehér ékkövekkel, 1 női arany gyűrű két kis zöld kővel és egy gyönggyel. 21. Özv. Romfeld Félixné 2 arany mellű, két zománc, egy arany mellű 3 drb. ezüst pénz-ből készült mellű. 22. Ujfalusi Jánosné Deák Anna Csikszereda, 1 drb. ezüst mellű máramarosi gyémántokkal, 1 arany medaillon 23. Ujfalusi Rózsi Csikszereda 1 arany jeggyűrű 24. Potitzky Pál és neje kereskedő Csikszereda 1 arany gyűrű tejszínű kővel, 1 női arany gyűrű fehér kővel, mely női fejet ábrázol, 1 drb. eltört ezüst kanál, 4 centiméternyi kis arany lánc.

Jakab Antalné, Zsögön Zoltánné és Jakab Lujzika urnók gyűjtése Csiksomlyón: Jakab Antalné tanár neje 2 arany jeggyűrű, 1 pár arany fülbevaló, 1 drb ezüst óralánc, Jakab Lujzika tanár leánya 1 drb. arany-kereszt, Zsögön Zoltánné tanár neje 1 női arany óra, Zsögön Zoltán képezdei tanár 1 arany gyűrű, Özv. Balogh Lajosné kántor özvegye 1 K középszn, Bálint Lajos főesperes 6 K középszn, Mihály Zsófai bírtokos 3 K középszn, Özv. Adorján Imréné tanár özvegye 1 pár arany fülbevaló és 3 K középszn, Róm. kath. Szentferencdi zárdá 5 K középszn, Groszberg Náthánné kereskedő neje 1 kőnélküli arany gyűrű és két régi ezüst huszas. Özv. László Gaborné, szövetkezesi tisztviselő 1 karkötő, Farkas Lászlóné, írnok neje, 3 arany gyűrű kö nélkül, Brassai Károlyné tanár neje 5 K középszn, Özv. Lkatos Izráné tanár özvegye 1 drb. arany jeggyűrű, Krausz Simon kereskedő 2 K középszn, Ambrus Dénes adóhivatalnok 1 vörösköves gyűrű, Ambrus Dénesné, adóhivatalnok neje 1 vörösköves arany gyűrű, Pál Ignácné, kormcsorás neje 1 férfi ezüst óralánc. Karda Karolina férj. Sántha Simonné, szövetkezesi igazgató neje 1 női arany óra, Tamás Jánosné, vámhivatalnok neje 1 eltört arany kereszt, Kálnoki Anna tanítónő 1 arany karperec 3 kis kővel és 1 ezüst fülbevaló, Márton Emília tanítónő 1 ezüst fülbevaló, 2 K középszn, Márkos Teréz bírtokosnő 1 pár törött ezüst fülbevaló, Lakatos Miklós tanító 1 arany gyűrű két kis vöröskövel, özv. Petres Andrásné, tanár özvegye 1 arany jeggyűrű. — Balogh Ferencné, alvezredes neje 10 koronás arany, Imre Erzsike tanító leánya 1 kékköves kis arany gyűrű, Bálint Alajosné, adóhivatalnok neje 1 női arany gyűrű, egy kis zöld kővel, Pálfi Ida, körjegyző leánya 1 pár arany fülbevaló, Pálfi Etelka, körjegyző leánya 1 pár arany fülbevaló, László Teréz, szövetkezesi hivatalnok leánya 1 ezüst nyaklánc, Fodor Ferencné szülész 1 női arany gyűrű, világos kékkövel, — Adorján Imréné, tanító neje 1 pár arany fülbevaló. Szabó Rózsi Csikszereda magánzó 1 női arany gyűrű, 1 vöröskő és két kis gyönggyel, 1 drb. arany ékszerrel letört karika, 1 rövid női ezüstlánc. Bors Ágoston tanítójelölt eltört ezüst mellű, rövid ezüst lánc drb. Péter István tanítójelölt 1 arany gyűrű, kö nélkül, Egy Csiksomlyói társaság 3 K középszn, Karácsony József tanítókapó intézeti igazgató 10 K középszn és 1 elszakadt arany lánc, Kovács András képezdei tanár 6 K középszn, Pál Ferenc képezdei tanár 4 K középszn, Hartvig Frigyes tanítójelölt 1 törött ezüst mellű 3 drb. gyöngyházzal, Balló István tanítójelölt 1 arany fülbevaló gyöngyházzal, Bence Sándor tanítójelölt 1 ezüst óralánc, 1 ezüst Szentgyörgy éremmel, Barta János tanítójelölt 1 ezüst kiskanál, Szabó István képezdei tanár 2 K középszn, Salamon Erzsike magánzó nő 1 női arany

gyűrű, vörös kővel, dr. Élthes Gyula és neje árvaszéki ülnök 1 drb. aranylánc, karkötő, 1 drb. arany női gyűrű, egy türkiz kővel, 1 drb. arany gyűrű négy kis opál kővel, 1 drb. arany női gyűrű egy kis vörös kő és egy kis gyönggyel, 1 drb. hármas arany női gyűrű apró póalos gyönggyel. Özv. Pap Domokosné műszaki tanácsos özvegye 3 drb. régi nagy ezüst tallér és 3 drb. régi kisebb ezüst pénz. Gyalóky Sándor és neje főispán 100 korona középszn és 3 arany jeggyűrű. Gránca Ilona szabóleány 1 eltört arany női gyűrű két drb. kék kővel.

Zsögön Zoltánné és Jakab Lujzika gyűjtése Csiksomlyó. Scheel Gyula tanító jelölt 1 ezüst férfi lánc. Béltéki Ferenc tanító jelölt 1 ezüst férfi lánc. Ferenc Imréné nyugalmazott posta szolgáló neje 1 eltört arany gyűrű kis kék kővel, régi arany jeggyűrű és 1 arany mellbong. Tamás János ny. püri. felvigyázó 1 arany pecsét gyűrű tejszínű kővel. Lakatos Izra számított 1 női arany gyűrű 1 veres kővel. Strasser Mariska 1 ezüst karkötő. Xántus Juliska tanító leánya 2 különböző arany fülbevaló és 2 korona középszn. Xántus Mariska tanító leánya 1 arany fülbevaló egy kis zöld kővel apró gyöngyszemekkel. László Annuska tisztviselő leánya 1 vékony női rövid ezüst nyaklánc. László Károly egyet. hallgató 5 kor. középszn. Váncsa Etel varrónő 2 különböző arany fülbevaló és 1 arany kereszt töredéke. Rancz Sándor tanító jelölt 2 női arany gyűrű kö nélkül. Kovács András k. tanár 4 korona középszn. Zsögön Sorlika elem. tanuló 1 kőnélküli arany gyűrű. Élthes Zsigmond táblabíró 1 cimeres sima arany pecsét gyűrű Élthes Zsigmondné táblabíró neje 1 kőnélküli nagy arany pecsét gyűrű. Dr. Nagy Józsefné ügyvéd neje 1 női arany karperec 1 gyönggyel és három hiányzó kővel (tehát kőnélküli) és 1 női arany gyűrű 3 opálkővel. Veress Sándor főorvos 1 arany jeggyűrű. Veress Sándorné főorvos neje 1 arany jeggyűrű. Bartha János kórh. ellenőr 1 arany jeggyűrű. Janovits József és neje fűrészgyári igazgató 1 féldedel arany férfi óra és 1 arany jeggyűrű. Pauszné Mikó Ilona föld-birtokosnő 30 korona középszn. Szabó Lajosné fődrás neje 1 arany gyermek karperec és 1 arany jeggyűrű. Domonyánc Péter képezdei tanár 1 vörösköves arany gyűrű. Domonyánc Péterné képezdei tanár neje 1 ezüst karkötő és 1 női arany gyűrű ametiszt kővel. Sánta Berta magánzó nő 1 női arany gyűrű egy kis vöröskő és gyöngyszemmel. László Ilona magánzó nő 1 női arany jeggyűrű. Özv. Nagy Jakabné ny. irodatiszt özvegye 1 női arany jeggyűrű. Botár Béla árvaszéki ülnök 2 1820 ból való 1. Ferenc korabeli ezüst érem nagysága egy jelenlegi 5 koronás. Botár Beláné árvaszéki ülnök neje 1 simma arany kereszt 1 hat kék köves arany női gyűrű 1 ezüst gyűrű nefelejts felírással, 1 ezüst lánc. Barta Jánosné kórházi ellenőr neje 1 arany jeggyűrű. Nuridsány Mártonné kereskedő neje 1 kőnélküli női arany gyűrű és egy kettő törött női arany lánc gyűrű. Császár Nándorné kir. s. tanfelügyelő neje 1 arany jeggyűrű. Bodor Gyuláné főerdőtanácsos neje 2 arany jeggyűrű. Dr. Fodor Antalné körjegyző neje 2 női karperec, ezüst óra lánc, 3 ezüst érem, arany kereszt, törő arany gyűrű feles egy gránát arany tü. Dr. Fejér Antalné ügyvéd neje 20 korona középszn. Özv. Becze Antalné alispán neje 1 10 koronás arany, és 2 ezüst 5 koronás. Takó János főesperes 1 arany férfi óralánc. Lázár Miklós né földbirtokos neje 1 arany karkötő apró kék kövekkel, 1 férfi arany gyűrű kőnélküli, 4 ezüst tallér, 5 kisebb ezüst pénz. Lichnovszky Gyuláné fűrészigazgató neje 1 arany jeggyűrű. Ferenci Istvánné földbirtokos neje 1 hosszú arany női óralánc 1 arany női órával.

Vákár P. Arthur és neje gyűjtése Gyergyó-szentmiklósról. Özv. Csiky Kálmánné 1 arany brostú kékkövel. Gáspár Katinka 1 eltört arany karkötő egy piros és egy kékkövel. Lázár Gyuláné kereskedő 1 arany gyermeklánc. Balázs Vilmosné 1 arany jeggyűrű és 1 kőnélküli arany női gyűrű. Özv. Vákár Lászlóné 1 rövid arany női lánc 2 zsuзуsuval. Vákár Iluska 1 női arany gyűrű két kis opálkővel és 1 pár arany-fülbevaló 2 grál kővel. Vákár Birike egy pár arany fülbevaló korallal egy pár arany fülbevaló apró szemekkel. Havas Adolfiné kereskedő neje 1 arany fülbevaló kékkövekkel, 1 arany dejtű 1 eltört karikarész. Mesai Nándorné földbirtokosnő 1 arany gyűrű gyémántnak látszó kővel. Szenzenyib Iluska földbirtokosnő 1 arany gyűrű gyémántnak látszó kővel. Kopacz Lukácsné 1 rövid női arany óralánc, 1 női pecsét gyűrű fehér monogramos kővel. Bajja József 1 arany gyűrű türkiz kővel. Zárug István 1 arany pecsét gyűrű kék kővel. Zárug Istvánné 1 női arany gyűrű vörös kővel. Dr. Szenkovics Andor 1 női arany gyűrű türkiz kővel. Achermann Márton 1 arany gyűrű kőnélküli, kis arany sziv, 1 női eltört gyűrű darab. Novák Istvánné 1 eltört arany karkötő, 4 arany láncszem aréka. Rakosi Kristóf 1 arany gyűrű. Dr. Zakariás Istvánné orvos neje 1 férfi arany pecsét gyűrű vörös kővel, 2 arany jeggyűrű. Zietkievics Jánosné magánzó nő 1 arany jeggyűrű, 20 korona középszn. Dájbukát Dávidné kereskedő neje 1 arany karperec, 1 47 cm. vékony aranylánc. Zakariás István orvos tanítómester 1 női arany gyűrű vörös kővel, 1 női arany gyűrű apró kékkövel és gyöngyökkel. Zakariás Béla 2 női arany gyűrű kék kövekkel. Fejér Katalin 1 női arany karperec, 1 pár arany fülbevaló, 1 arany mellű. Miklós Antalné jegyző neje 1 arany gyűrű kőnélküli, 1 női arany gyűrű kis vörös kővel, egy arany fülbevaló kis kék kővel. Jakab Jánosné 1 női arany gyűrű kőnélküli. Dr. Márton Lászlóné főszolgabíró neje 1 női arany gyűrű egy gyémánttal, 1 női arany gyűrű 5 kis gránát kővel. Özv. Szathmári Elekné p. ü. biztos neje 2 jeggyűrű. Csiszér Erzsike 1 arany gyűrű türkiz kővel. Özv. Theil Frigyesné gyógyszerész özvegye 1 női arany mellű kis kékkő és gyöngyszemmel, 1 arany jeggyűrű. Teuchl Frigyesné gyógyszerész neje 1 női arany gyűrű kőnélküli, 1 női arany gyűrű, 1 pár fülbevaló gyöngyökkel és 1 arany fülbevaló máramarosi gyémánttal. Rácz József és családja 1 női arany gyűrű vörös kővel és gyöngyszemmel, 1 simma arany női fülbevaló és 1 eltört fülbevaló két részből. Fejér Sándor és családja alispán 1 női mellű középén kék csillag alakú zománc között 1 drb gyönggyel, 1 szivaluku zsuзуsu 5 gyönggyel, 1 arany medálion kék zománc, 1 arany gyűrű zománc, 1 arany gyűrű karneló kővel, 1 arany gyűrű rubin kővel, 1 arany karika gyűrű, 1 kis női arany gyűrű világos kis kékkövel, 1 pár arany függő, 1 arany kereszt, 9 darabka arany törmelék. Cseresznyés Emliné csendőrs százados neje 1 rugós arany karperec és 10 korona középszn. Veress Paula, Ilona és Beluscu főorvos gyermekei 10 kor. középszn.

Amidőn a fent elősorolt tárgyak és értékek átvételét ezennel nyilvánosan nyugtázzuk, egyszerűen hálás köszönetünket nyilvánítjuk mindazoknak, kik a nemes cél érdekében akár mint gyűjtők, akár mint adományozók ezen eddigi szép eredményeik felébesben közreműködtek.

A Csikmegeyi Augustza Gyorssegély alap központi ügyvezető bizottságának nevében és megbízásából:

Csikszereda 1914. évi szept. hó 30-án.

Pótz Antal,
jegyző.

Gyalóky Sándorné
elnök.